

Sygn. akt II UK 570/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku K. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury pomostowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 27 maja 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od pozwanego organu rentowego na rzecz
wnioskodawcy kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 maja 2015 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanego organu rentowego – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 22 października 2013 r., zmieniającego decyzje organu rentowego z dnia 4 września i 14 listopada 2012 r., i przyznającego wnioskodawcy K. B. prawo do emerytury pomostowej od dnia 24 lipca 2012 r. (pkt 1), nie stwierdzającego odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2), oraz zasądzałego od organu

rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 310,08 zł w tym 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że ubezpieczony spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej, wynikające z ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 965 ze zm.), ponieważ jego praca na statkach żeglugi morskiej była pracą w warunkach szczególnych wymienioną w punkcie 23 załącznika do tej ustawy, a także w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) - dział VIII poz. 4. Wnioskodawca był członkiem załogi tych statków jako pracownik, wykonując osobiście pracę podporządkowaną członka załogi statku morskiego w żegludze międzynarodowej, świadcząc pracę w ramach stosunku pracy. Przypadające przed dniem 15 listopada 1998 r. okresy zatrudnienia obywateli polskich za granicą u pracodawców zagranicznych, o ile opłacano za nich składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce, są okresami składkowymi (art. 6 ust. 2 pkt 1d ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.). W konsekwencji ubezpieczonemu należało doliczyć te okresy zatrudnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, co oznaczało, że spełnił on wymaganie przepracowania 15 lat w warunkach szczególnych.

Powyższy wyrok zaskarżył skargą kasacyjną w całości pełnomocnik organu rentowego, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 49 w związku z art. 3 i 4 ustawy o emeryturach pomostowych, art. 51 w związku z art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 3 i 15 ustawy o emeryturach pomostowych, poprzez uwzględnienie okresów pracy wykonywanej za pośrednictwem P. Sp. z o.o. u armatorów zagranicznych jako pracy w szczególnych warunkach, „podczas gdy marynarz nie jest pracownikiem w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych” oraz przepisów postępowania – art. 233 k.p.c. poprzez „powielenie błędnych ustaleń Sądu pierwszej instancji w zakresie wykazania przez wnioskodawcę okresu pracy w

szczególnych warunkach, wynikającego z pkt 23 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych”.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego.

Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania pełnomocnik organu rentowego wskazał na istotne zagadnienie prawne oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości w praktyce „czy wobec treści art. 2 pkt 2 i 3 oraz art. 51 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych można zastosować te przepisy w przedmiotowej sprawie i zaliczyć do okresów pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, okres pracy marynarza, wykonywanej u armatora zagranicznego, do której został skierowany przez pośrednika, a nie płatnika i czy takiego marynarza można uznać za pracownika w rozumieniu przepisów ustawy, który jest w kręgu podmiotów uprawnionych do ubiegania się o emeryturę pomostową na podstawie art. 4 w związku z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organu rentowego pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym w wysokości 120 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa i jego prawidłowego stosowania. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność

wymaga, obok sformułowania zagadnienia prawnego, także przytoczenia jego podstaw (konkretnych przepisów prawnych), wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 Nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841), przy czym podstawa taka nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii sformułowanego zagadnienia prawnego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a skarżący nie przytoczył istotnych okoliczności uzasadniających zmianę utrwalonej judykatury (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPIUS – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5). Tymczasem podobne problemy prawne jak wskazywane w skardze kasacyjnej były już przedmiotem wyroków Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r. (II UKN500/00, OSNP 2003 nr 10, poz. 258); z dnia 27 kwietnia 2010 r. (II UK 328/09, OSNP 2011 nr 19 - 20, poz. 261); z dnia 12 marca 2010 r. (II UK 286/09, OSNP 2011 nr 17 - 18, poz. 237) oraz z dnia z dnia 25 czerwca 2010 r., II UK 76/10 i z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 5/10 (dotychczas niepublikowanych). W orzeczeniach tych Sąd Najwyższy konsekwentnie przyjmuje, że okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach u pracodawcy zagranicznego na podstawie skierowania upoważnionej polskiej instytucji kierującej pracowników do pracy za granicą, za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce, mogą być uznane za składkowe okresy ubezpieczenia na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, natomiast począwszy od tej daty, okresy zatrudnienia u pracodawców zagranicznych mogą być uznane za składkowe okresy podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w Polsce, jeżeli zostały opłacone za nie składki - art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2010 r., II UK 329/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 262). Podobne stanowisko zajął także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 5/10, (niepublikowany), dotyczącym zaliczenia okresów pracy marynarza kierowanego do prac za granicą u armatorów zagranicznych, które zostały uznane za okresy wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ponadto, wobec powołanego w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., trzeba przypomnieć, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Oznacza to jednoznaczne określenie funkcji Sądu Najwyższego jako sądu prawa, który rozpoznając skargę kasacyjną w granicach jej podstaw, jest związany z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wskazany w art. 233 k.p.c. W tej części skarga kasacyjna wnioskodawcy nie została więc oparta na ustawowej podstawie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, niepublikowany).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., określając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z § 11 ust. 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.).